

Nota van toelichting

1. Algemeen

In het Algemeen Overleg van 11 november 2008 heb ik nadere regelgeving voor buitengerechtelijke incassokosten aangekondigd (Kamerstukken II 2008/09, 24 515, nr. 144). Bij brief van 29 juni 2009 heb ik de contouren van een regeling geschetst. Deze brief is behandeld tijdens het Algemeen Overleg van 9 september 2009 over armoedebelid (Kamerstukken II 2008/09, 24 515, nr. 155 en Kamerstukken II 2009/10, 24 515, nr. 160). Ik heb een regeling voorgesteld die met name consumenten en kleine bedrijven, zoals eenmanszaken, beschermt tegen onredelijke incassokosten. Voor vorderingen uit overeenkomst met een hoofdsom van maximaal € 25.000 worden de maximale incassokosten vastgesteld. De vergoeding voor incassokosten wordt berekend als percentage van het verschuldigde bedrag, waarbij het percentage trapsgewijs lager wordt naarmate de vordering hoger wordt. Daarbij geldt een minimumbedrag voor de vergoeding van incassokosten. Wanneer de schuldenaar een consument is, zijn partijen voor het vaststellen van de vergoeding voor incassokosten voor vorderingen met een hoofdsom tot € 25.000 gebonden aan deze rekenwijze. Wanneer de schuldenaar geen consument is, maar handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, kan alleen van de wettelijke normering van de incassokosten worden afgeweken indien de schuldeiser en de schuldenaar dat overeenkomen. Zijn er over de incassokosten geen afspraken gemaakt, dan is de wettelijke regeling over de incassokosten van toepassing. De wettelijke maximering van de buitengerechtelijke incassokosten biedt rechtszekerheid over de hoogte van de vergoeding voor incassokosten en voorkomt conflicten daarover. Gedacht kan worden aan gevallen waarin de schuld op zichzelf niet wordt betwist, maar de schuldenaar het op een gerechtelijke procedure laat aankomen omdat hij de incassokosten te hoog vindt. Door de wettelijk regeling hoeven dergelijke zaken niet meer voor de rechter te komen. Ook wordt voorkomen dat de schuldenaar ten onrechte veel te hoge incassokosten betaalt omdat hij niet beter weet. Met de wettelijke regeling is voor partijen veel duidelijker welke incassokosten in rekening mogen worden gebracht. Indien meer in rekening wordt gebracht dan de wettelijke regeling toelaat, zal de schuldenaar dit meerdere niet hoeven te betalen. Door te werken met een forfaitaire vergoeding kunnen de schuldenaar en de schuldeiser zelf eenvoudig de maximale vergoeding voor de incassokosten vaststellen op basis van de wettelijke regeling.

Dit besluit dient ter uitwerking van de wettelijke grondslag die in het Burgerlijk Wetboek is opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen voor de vergoeding van buitengerechtelijke incassokosten (vgl. Wijziging van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met de normering van de vergoeding voor kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte, Kamerstukken 32 418).

Het besluit gaat uit van een vaste vergoeding voor incassokosten waarbij geabstraheerd is van de kosten van de daadwerkelijk door de schuldeiser verrichte incassohandelingen. Als de schuldenaar een consument is, heeft een schuldeiser recht op een vergoeding van incassokosten indien hij de schuldenaar heeft aangemaand in de zin van artikel 6:96 lid 5 BW en betaling vervolgens is uitgebleven. Schuldeisers zijn nadien vrij zelf te bepalen op welke wijze zij een vordering (laten) incasseren en welke handelingen zij daarvoor verrichten. Met betrekking tot vorderingen op (rechts)personen die handelen ter uitoefening van een beroep of een bedrijf, geldt het vereiste van een aanmaning niet. Er wordt in het besluit niet bepaald welke kosten voor welke incassohandelingen in rekening kunnen worden gebracht. Ook doet het er niet toe door wie de vordering wordt geïncasseerd; door de schuldeiser zelf of door bijvoorbeeld een incassobureau, advocaat of deurwaarder in opdracht van de schuldeiser. In dit besluit is daarvan geabstraheerd. Er wordt bepaald welk bedrag de schuldeiser maximaal kan vragen van de schuldenaar voor de verrichte incassohandelingen ter voldoening van een vordering. Deze vergoeding omvat alle incassohandelingen, ongeacht de omschrijving van de kosten van die handelingen (bv. administratie- of registratiekosten).

2. Adviezen

Een voorontwerp van de regeling voor incassokosten is voor publieke consultatie op de website www.internetconsultatie.nl geplaatst. Op het voorontwerp is onder andere gereageerd door de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders, de Nederlandse Vereniging van Incasso-ondernemingen, de Vereniging van Incasso- en Procesadvocaten, de Vereniging Voor Credit Management en het Verbond van Credit Management Bedrijven, de Consumentenbond en de Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden/MOgroep. De Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de Raad voor de rechtspraak hebben desgevraagd advies uitgebracht over de ontwerpregeling. Het voorontwerp is ook besproken met de Adviescommissie voor burgerlijk procesrecht.

Over het algemeen heeft men steun uitgesproken voor een regeling ter normering van de incassokosten omdat dit duidelijkheid geeft over de hoogte van de incassokosten aan zowel de schuldenaar als de schuldeiser. Naar aanleiding van de opmerkingen en aanbevelingen is de regeling op verschillende punten aangepast. Aan verschillende reacties zal verder in deze toelichting aandacht worden besteed.

In het besluit zijn geen informatieverplichtingen voor het bedrijfsleven of burgers aan de overheid opgenomen. Het besluit leidt daarom niet tot een toe- of afname van de administratieve lasten.

3. Toepassingsbereik van de regeling

In artikel 1 is het toepassingsbereik van de regeling gegeven. De in dit besluit neergelegde normering van de vergoeding voor incassokosten, leent zich met name voor de gevallen waarin de omvang van de te innen vordering (de hoofdsom) gemakkelijk is vast te stellen. Dit betreft dan voornamelijk uit overeenkomsten voortvloeiende verbintenissen tot betaling van een geldsom, waarvan de omvang van de geldsom in de overeenkomst is vastgesteld, dan wel daaruit eenvoudig valt af te leiden. Gedacht kan worden aan het geval dat een consument een computer koopt en de overeengekomen aanschafprijs dient te voldoen. Indien de schuldeiser tot incassohandelingen moet overgaan, is het verschuldigde bedrag eenvoudig vast te stellen, namelijk de aanschafprijs van de computer. Bij een verbintenis tot betaling van een geldsom waarvan de omvang eenvoudig uit de overeenkomst is af te leiden, kan gedacht worden aan een rekening van een telefoonprovider.

De omvang van een wettelijke of contractuele verplichting tot schadevergoeding is daarentegen niet eenvoudig vast te stellen. Te denken valt bijvoorbeeld aan een bedrijfsongeval, waarbij bijvoorbeeld alleen al over de aansprakelijkheid en de omvang van de schade onenigheid kan bestaan. De kosten om deze vorderingen te "innen" zijn derhalve mede afhankelijk van de mate van betwistbaarheid van de vordering. De vergoeding voor deze kosten is daardoor ook niet eenvoudig te normeren. Dit geldt temeer omdat het in dergelijke gevallen moeilijk is de incassokosten te onderscheiden van de kosten ter vaststelling van schade en aansprakelijkheid, zoals bedoeld in artikel 6:96 lid 2 onder b BW. Dit besluit geeft voor deze laatste kosten geen regeling.

Verbintenissen tot vergoeding van schade vallen dus buiten deze regeling. Dit is alleen anders indien partijen het over de omvang van de schadevergoeding eens zijn en die in een overeenkomst hebben vastgesteld. In dergelijke gevallen kan uit de

vaststellingsovereenkomst worden afgeleid wat de schuldenaar verschuldigd is en is er geen bezwaar dit besluit daarop van toepassing te laten zijn.

Ingevolge artikel 6:87 BW kan een schuldeiser een uit een overeenkomst voortvloeiende verbintenis tot betaling van een geldsom omzetten in een verbintenis tot vervangende schadevergoeding. Bij een dergelijke omzetting is de omvang van de verplichting tot schadevergoeding ook gemakkelijk vast te stellen. Die is immers gelijk aan de oorspronkelijke geldsom. Het besluit is daarom op een dergelijke verbintenis ook van toepassing. Daarmee wordt eveneens voorkomen dat een schuldeiser die incassokosten maakt, zich aan dit besluit kan onttrekken door een uit een overeenkomst voortvloeiende verbintenis tot betaling van een geldsom om te zetten in een verbintenis tot schadevergoeding.

Zoals hierboven is opgemerkt, beoogt dit besluit met name consumenten en kleine bedrijven, zoals eenmanszaken, bescherming te bieden tegen te veel in rekening gebrachte incassokosten. Er is daarom gekozen om de regeling van toepassing te laten zijn op vorderingen met een hoofdsom van ten hoogste € 25.000. Deze grens sluit aan bij het wetsvoorstel waarin onder meer de voorgestelde competentiegrens van de kantonrechter wordt verhoogd tot € 25.000 (Kamerstukken 32 021). De nieuwe competentiegrens van de kantonrechter is voorgesteld naar aanleiding van de evaluatie van de modernisering van de rechterlijke organisatie. Er is daarbij onder andere gekeken naar de bedragen die zijn gemoeid met de consumentenkoop (Kamerstukken II 2008/09, 32 021, nr. 3, p. 16).

In verscheidene reacties op de internetconsultatie is voorgesteld de regeling uit te breiden tot alle vorderingen, zonder een grens te trekken bij een hoofdsom van € 25.000. Voorts werd aanbevolen een onderscheid te maken tussen transacties van bedrijven met consumenten en transacties van bedrijven onderling. Voor deze onderscheiden markten zouden verschillende regimes dienen te gelden, bijvoorbeeld met betrekking tot de mate van dwingendheid van de regeling en de hoogte van de vergoeding voor incassokosten. Ook is in overweging gegeven de regeling niet te laten gelden in het geval een consument of particulier als schuldeiser optreedt, omdat het fixeren van de incassokosten dan ook ten nadele van de consument kan zijn. Ook tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel waarin de grondslag voor dit besluit is opgenomen (Kamerstukken 32 418), is voorgesteld de normering van de incassokosten niet dwingend voor te schrijven bij vorderingen tussen bedrijven onderling. De regeling is ten aanzien van het voorontwerp aangepast door de maximale incassokosten alleen dwingend voor te schrijven voor vorderingen op consumenten. In andere gevallen kan van de regeling worden afgeweken als partijen dat overeenkomen.

Dit is geregeld in artikel 6:96 lid 4 BW, waarin ook de grondslag voor dit besluit is opgenomen. De regeling biedt dus bescherming aan (kleine) bedrijven doordat in beginsel de wettelijke maximale incassokosten gelden. Alleen als partijen overeenkomen daarvan af te wijken, kunnen hogere incassokosten in rekening worden gebracht. Het vaststellen van een maximumbedrag aan incassokosten waarvan alleen bij overeenkomst kan worden afgeweken indien de schuldenaar geen consument is, biedt rechtszekerheid aan alle partijen.

De in het voorontwerp voorgestelde begrenzing van de regeling tot vorderingen van maximaal € 25.000 is behouden. Met deze begrenzing wordt beoogd met name consumenten en kleine bedrijven te beschermen tegen te hoge incassokosten. Voor grotere vorderingen blijft de huidige regeling gelden. Dit betekent dat de vergoeding voor de incassokosten wordt bepaald op grond van het redelijkheidscriterium van artikel 6:96 BW. Ook voor deze vorderingen kunnen partijen afspraken maken over de incassokosten. Grotere vorderingen zullen zich vaker voordoen bij grotere bedrijven. Indien bij een grotere vordering verschil van mening bestaat over de incassokosten, ligt een gang naar de rechter eerder voor de hand. De inspanningen en kosten die verbonden zijn aan een rechtsgang zullen dan meer in verhouding staan tot de hoogte van de vordering.

4. Wijze van berekening van de vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten

De vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten die van de schuldenaar gevraagd mag worden, wordt berekend aan de hand van de hoofdsom van de vordering. Daarvoor is gekozen om de eenvoud en de hanteerbaarheid van de regeling te bevorderen. Bovendien maakt dit het mogelijk een rechtvaardige vergoeding voor de incassokosten vast te stellen. Voor de berekening van de vergoeding voor de incassokosten wordt de hoofdsom daarom niet vermeerderd met de mogelijk over de hoofdsom verschuldigde wettelijke rente en wordt de vergoeding niet verhoogd met eventueel verschuldigde btw voor incassodiensten. Omdat ingevolge de artikelen 6:119 en 119a BW de verschuldigde schadevergoeding in de vorm van wettelijke rente toeneemt naarmate de schuldenaar langer in verzuim is, is deze schadevergoeding geen vast bedrag. Wanneer voor de berekening van de verschuldigde vergoeding voor de incassokosten de wettelijke rente bij de hoofdsom zou worden opgeteld, is de verschuldigde vergoeding na verloop van iedere maand een ander bedrag. De vergoeding voor de incassokosten die van de schuldenaar gevraagd mag worden, zou daardoor lastig te berekenen worden. Dit zou de regeling niet inzichtelijk en eenvoudig hanteerbaar maken. Door de hoofdsom niet met de wettelijke rente te vermeerderen staat van meet af aan vast wat de vergoeding van de incassokosten bedraagt, mocht de schuldenaar verzuimen de vordering te voldoen.

Juist in het buitengerechtelijke traject is deze eenvoud wenselijk. Dit betekent derhalve dat naast de vergoeding van de incassokosten waarop de schuldeiser aanspraak kan maken krachtens de nieuwe regeling, hij niet ook aanspraak kan maken op een vergoeding voor de incassokosten voor het incasseren van de verschuldigde wettelijke rente. Het is voor de berekening van de verschuldigde vergoeding voor de incassokosten in beginsel niet van belang hoe lang de schuldenaar in verzuim is. Wel zij gewezen op artikel 6:119, tweede lid en artikel 6:119a, derde lid BW. Ingevolge deze bepalingen wordt de hoofdsom na afloop van een jaar waarover de wettelijke rente wordt berekend, vermeerderd met de wettelijke rente.

Het voorgaande geldt in gelijke mate wanneer er een hogere rente is bedongen in plaats van de wettelijke rente.

Indien de schuldeiser een derde inschakelt om de vordering voor hem te innen, kan deze derde voor zijn diensten btw bij de schuldeiser in rekening brengen. De btw vormt voor de schuldeiser geen extra kostenpost, indien hij de btw kan verrekenen. Is verrekening niet mogelijk, dan worden de kosten om de vordering te incasseren voor de schuldeiser met de btw verhoogd. Dit besluit biedt geen ruimte om in een dergelijk geval de btw op de schuldenaar te verhalen door de vergoeding voor de incassokosten met de btw te verhogen. Hiervoor is in de eerste plaats gekozen ter bevordering van de eenvoud en hanteerbaarheid van de regeling. Het zal per geval verschillen of er btw is verschuldigd. De vraag of dit het geval is, is voor de berekening van de vergoeding niet van belang omdat slechts de hoofdsom bepalend is. Daarnaast gaat het besluit, zoals hierboven reeds aangegeven, uit van een vaste vergoeding waarbij geabstraheerd is van de kosten van de daadwerkelijk door de schuldeiser verrichte incassohandelingen. Het is aan de schuldeiser om te bepalen op welke wijze hij zijn vordering zal incasseren. Daarbij past niet dat indien de schuldeiser gebruik maakt van de diensten van derden, de voor deze diensten verschuldigde btw apart in rekening kan brengen. Door aan te sluiten bij de hoofdsom van de vordering, is het derhalve niet van belang door wie de vordering wordt geïncasseerd.

Ook interne kosten van de schuldeiser zelf kunnen voor vergoeding als buitengerechtelijke kosten in aanmerking komen.¹ Dit betekent dat wanneer de schuldeiser reeds zelf incassohandelingen heeft verricht en de vordering daarna overdraagt aan een incassobureau, de vergoeding van de incassokosten ongewijzigd blijft. Voor de berekening van de verschuldigde vergoeding voor de incassokosten is de hoofdsom van de vordering van de schuldeiser op de schuldenaar immers de enige bepalende factor.

¹ Parl. Gesch. Boek 6 p. 338, vgl. ook HR 1 juli 1993, NJ 1995, 150 en HR 16 oktober 1998, NJ 1999, 196.

Indien de schuldenaar een consument is, dient deze eerst te worden aangemaand voordat incassokosten verschuldigd worden. Dit voorschrift is opgenomen in artikel 6:96 lid 5 BW. De aanmaning dient te worden verstuurd na het intreden van het verzuim. Uit het vereiste dat het verzuim moet zijn ingetreden, vloeit voort dat de vordering waarover de vergoeding voor incassokosten wordt berekend, opeisbaar moet zijn. Een schuldenaar is in verzuim wanneer de termijn voor nakoming van de verbintenis is verstreken, dan wel indien de schuldenaar in gebreke is gesteld en betaling is uitgebleven (vgl. artikel 6:82 en 83 BW).

Bij de aanmaning moet op grond van artikel 6:96 lid 5 BW het bedrag dat als vergoeding voor de incassokosten in rekening wordt gebracht, worden vermeld. Dit bedrag moet in overeenstemming zijn met de maximale incassokosten die voortvloeien uit dit besluit. Aan de schuldenaar wordt een termijn van 14 dagen geboden om alsnog de vordering te voldoen zonder dat de incassokosten verschuldigd worden. Een dergelijke aanmaning heeft mede tot doel dat wordt voorkomen dat een schuldenaar wordt verrast door de incassokosten, bijvoorbeeld wanneer zijn banktegoed te laag was voor een automatische incasso. Om er zeker van te zijn dat de aanmaning is ontvangen en vervolgens de termijn van 14 dagen gaat lopen, kan de schuldeiser kiezen voor aangetekende verzending van de aanmaning (vgl. Kamerstukken 32 418).

In het voorontwerp van dit besluit was een regeling opgenomen voor het geval de schuldeiser meerdere vorderingen op dezelfde schuldenaar had. Voorgesteld werd om in dat geval voor de berekening van de vergoeding voor de incassokosten de hoofdsommen van deze vorderingen bij elkaar op te tellen wanneer deze vorderingen gelijktijdig werden voldaan. Deze regeling is naar aanleiding van de consultatie geschrapt. De berekening van de incassokosten werd door dit voorschrift bemoeilijkt. Dit heeft tot gevolg dat een schuldeiser voor de incasso van iedere aparte vordering een vergoeding voor incassokosten kan berekenen, zij het dat in artikel 6:96 lid 6 BW nu wel een regeling is getroffen die inhoudt dat wanneer een aanmaning, die moet worden verstuurd indien de schuldenaar een consument is, betrekking heeft op meerdere vorderingen, de hoofdsommen van die vorderingen voor de berekening van de vergoeding voor buitengerechtigde kosten bij elkaar worden opgeteld.

De vergoeding van de incassokosten wordt als percentage van de hoofdsom berekend. Denkbaar was voor categorieën hoofdsommen een vaste vergoeding te bepalen, zoals in de staffel van het rapport Voor-werk II². Dit vereist een indeling van vorderingen met daaraan gekoppelde geldbedragen die als vergoeding voor de incassokosten dienen. Door

² In het rapport Voor-werk II zijn aanbevelingen opgenomen over vorderingen tot betaling van buitengerechtigde incassokosten van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak. Het rapport is te vinden op www.rechtspraak.nl.

de vergoeding als percentage van de hoofdsom te berekenen heeft een dergelijke indeling niet te worden gemaakt. De vergoeding voor de incassokosten past zich namelijk automatisch aan de hoogte van de verschuldigde geldsom aan waardoor een evenwichtige verhouding tussen hoofdsom en vergoeding tot stand komt.

Voor de berekening van de vergoeding van de buitengerechterlijke incassokosten worden verschillende percentages gehanteerd. Wanneer men één percentage kiest voor het berekenen van de vergoeding voor de incassokosten, zal de vergoeding bij hoge vorderingen vaak niet meer in verhouding staan tot de verrichte incassohandelingen. Er wordt daarom gekozen voor een systeem waarbij het percentage lager wordt, naarmate de hoofdsom het bedrag van € 25.000 nadert.

Hoewel de vergoeding procentueel afneemt naarmate de vordering hoger wordt, wordt de daadwerkelijke vergoeding wel nog altijd hoger naarmate de vordering hoger wordt. Dit wordt bewerkstelligd doordat de regeling uitgaat van percentages in categorieën. Elk percentage geldt voor het gedeelte van de vordering dat in die categorie valt.

Aannemelijk is dat met een hogere vordering een groter belang is gemoeid en er meer incassohandelingen zullen worden verricht, wat een hogere vergoeding voor buitengerechterlijke kosten rechtvaardigt.

Hierbij geldt dat er altijd een minimumbedrag als vergoeding voor de incassokosten gevraagd mag worden (vgl. artikel 2 lid 2). Wanneer de vergoeding voor incassokosten van een kleine vordering enkel wordt bepaald als percentage van de hoofdsom van de vordering, kan dit een incassobedrag opleveren waarvoor in redelijkheid geen incassohandelingen kunnen worden verricht. In dit besluit wordt het minimumbedrag op € 40 vastgelegd. Dat bedrag compenseert bijvoorbeeld het aanmaken van een dossier en het opstellen en versturen van een aanmaningsbrief.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in de ontwerprichtlijn tot herziening van richtlijn nr. 2000/35/EG betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties is opgenomen dat bij handelstransacties een minimumbedrag van € 40 aan incassokosten is verschuldigd, zonder dat er een aanmaning dient te worden verstuurd (COM (2009) 126 def). Wanneer de tekst van de ontwerprichtlijn definitief wordt en de richtlijn is vastgesteld, zal deze via een apart voorstel worden geïmplementeerd.

De berekening van de vergoeding voor buitengerechterlijke incassokosten vindt op de volgende wijze plaats. Over de eerste € 2500 van de vordering mag de vergoeding voor de incassokosten maximaal 15% van de hoofdsom bedragen. Hierbij geldt echter wel dat er altijd een minimale vergoeding voor de incassohandelingen mag worden gevraagd van

€ 40 (vgl. artikel 2 lid 2). Dit betekent dat voor vorderingen tot € 266,67, het incassobedrag dat procentueel wordt berekend, wordt verhoogd tot een bedrag van € 40. Over deze volgende € 2500 bedraagt de vergoeding voor de incassokosten maximaal 10%. Vervolgens mag de vergoeding voor de incassokosten over de volgende € 5000 van de vordering, ten hoogste 5% bedragen. Over de volgende € 15.000 mag maximaal 1% als vergoeding voor incassokosten worden berekend. Bij een vordering van bijvoorbeeld € 3500 wordt de vergoeding van incassokosten als volgt berekend. Over de eerste € 2500 bedraagt de vergoeding 15%, € 375. Over de laatste € 1000 bedraagt de vergoeding van incassokosten 10%, € 100. De totale vergoeding van incassokosten komt daarmee op € 475 (€ 375 + € 100). Bij een vordering van € 23.000 bedraagt de vergoeding (15% van € 2500) € 375 plus (10% van € 2500) € 250 plus (5% van € 5000) € 250 plus (1% van € 13.000) € 130, is totaal € 1005.

Voor de volledigheid is hieronder een tabel opgenomen, waarin de maximale hoogte van de vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten voor ronde bedragen tot € 25.000 is opgenomen.

Hoofdsom	percentage ten hoogste	minimum vergoeding incassokosten
over de eerste € 2500	15%	€ 40
over de volgende € 2500	10%	
over de volgende € 5000	5%	
over de volgende €15.000	1%	

Hoofdsom (in €)	Vergoeding incassokosten (in €)
100	15 ? 40
150	22,50? 40
200	30 ? 40
250	37,50 ? 40
266,67	40
300	45
500	75
750	112,50
1000	150
1250	187,50
1500	225
2000	300
2500	375
3000	425
4000	525
5000	625
5500	650
6000	675
7000	725
8000	775
9000	825

10.000	875
11.000	885
12.000	895
13.000	905
14.000	915
15.000	925
16.000	935
17.000	945
18.000	955
19.000	965
20.000	975
21.000	985
22.000	995
23.000	1005
24.000	1015
25.000	1025

Met dit besluit wordt beoogd duidelijkheid te scheppen over hoeveel maximaal als vergoeding voor incassokosten in rekening kan worden gebracht. Dit moet voor zowel de schuldeiser als de schuldenaar tot een redelijke vergoeding leiden. Wanneer de schuldenaar een consument is, is de maximale vergoeding dwingend voorgeschreven. In andere gevallen is de regeling van regelend recht; de schuldeiser en schuldenaar kunnen er bij overeenkomst van afwijken.

5. Dwingende en regelende aard van de regeling

De vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten die op grond van artikel 2 wordt berekend, geldt als maximale vergoeding die in rekening mag worden gebracht indien de schuldenaar een consument is. Dit volgt uit artikel 6:96 lid 4 BW, waarin is opgenomen dat van de regeling niet ten nadele van de schuldenaar kan worden afgeweken, indien de schuldenaar een natuurlijk persoon is, die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Van de dwingendrechtelijke regels kan derhalve wel worden afgeweken, indien dit in het voordeel van de consument is. Het is daardoor mogelijk dat een lagere vergoeding wordt bedongen en in rekening gebracht aan de schuldenaar dan op basis van de gegeven percentages als vergoeding zou worden berekend. Het is echter niet toegestaan om hogere incassokosten in rekening te brengen.

Daarnaast kan van de regels worden afgeweken indien de schuldenaar geen consument is. De regeling is dan van regelend recht. Dat betekent dat de wettelijke maximale vergoeding voor de incassokosten geldt, tenzij partijen overeenkomen daar van af te wijken. Zij kunnen zowel een lagere als een hogere vergoeding overeenkomen.

Indien een incassogeschil voor de rechter komt en deze zich moet uitspreken over de buitengerechtelijke incassokosten, biedt deze regeling de rechter houvast. Dit betekent dat als de schuldeiser incassohandelingen heeft verricht en partijen niets hebben afgesproken over de hoogte van de vergoeding voor incassokosten, de rechter die vergoeding vaststelt conform de rekenwijze die in deze regeling is neergelegd. Indien partijen een lagere vergoeding voor de incassokosten zijn overeengekomen, door bijvoorbeeld lagere percentages te hanteren, zal de rechter vanzelfsprekend deze overeengekomen vergoeding respecteren. De regeling laat immers lagere incassokosten toe.

De regeling laat echter niet toe dat er een hogere vergoeding wordt bedongen indien de schuldenaar een consument is. Dit geldt ook wanneer het beding op grond van artikel 6:91 BW als een boetebeding kan worden aangemerkt. Op grond van artikel 3:40 lid 2 BW is een dergelijk beding vernietigbaar. De vernietiging kan plaatsvinden door hetzij een buitengerechtelijke verklaring van de schuldenaar zelf, hetzij door een rechterlijke uitspraak (vgl. artikel 3:49 BW). In beginsel dient een schuldenaar zich voor de rechter te beroepen op deze vernietigingsgrond. Het slot van artikel 3:40 lid 2 BW maakt het echter ook mogelijk dat de rechter een beding ambtshalve terzijde stelt in het belang van de schuldenaar.

Daarnaast zij gewezen op de mogelijkheid om in een collectieve actie aan de rechter een verbod te vragen van het gebruik van met de nieuwe wettelijke regeling strijdige bedingen in algemene voorwaarden. Zie in het bijzonder artikel 6:240 lid 1 BW, waarin is bepaald dat een beding in algemene voorwaarden dat in strijd is met een dwingende wetsbepaling, onredelijk bezwarend is. Bij het verbod van het gebruik van zo'n beding kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het geval dat nagelaten is om in algemene voorwaarden opgenomen bepalingen omtrent de vergoeding van incassokosten aan te passen aan de nieuwe wettelijke regels. Deze overtreding kan ingevolge artikel 6:240 lid 3 BW door een consumentenorganisatie of door een beroeps- of bedrijfsorganisatie aan de rechter worden voorgelegd. Een belangenorganisatie kan dit vorderen, los van enig concreet geschil.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat een hogere vergoeding wel kan worden bedongen indien de schuldenaar geen consument is. Vanzelfsprekend dienen de overeengekomen incassokosten in overeenstemming met artikel 6:96 BW wel redelijk en in redelijkheid gemaakt te zijn.

6. Inwerkingtreding

De datum van inwerkingtreding van dit besluit is bij koninklijk besluit bepaald. De regeling geldt ten aanzien van vorderingen in de voldoening waarvan de schuldenaar na de inwerkingtreding van dit besluit in verzuim raakt. Wanneer de schuldenaar voordien reeds in verzuim was, wordt de vergoeding voor de incassokosten voor deze vordering berekend volgens het voor die datum geldende recht. Dit volgt uit artikel 3 van het besluit. Het besluit kan in de praktijk worden aangehaald als: Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten.

De Minister van Veiligheid en Justitie,